УДК 636.1.082:631.15

СУЧАСНА ЛІНІЙНА СТРУКТУРА ОРЛОВСЬКОЇ РИСИСТОЇ ПОРОДИ В УКРАЇНІ

Рецензенти: канд. с.-г. наук Россоха В.І.; канд. с.-г. наук Шабля В.П.

І.В.Ткачова
Інститут тваринництва УААН

У статті висвітлено сучасний стан орловської рисистої породи в Україні: кількість племінного поголів'я, кількість суб'єктів племінної справи, сучасна генеалогічна структура породи. За матеріалами бази даних проаналізовано походження жеребців-плідників і племінних маток, їх належність до генеалогічних ліній. Встановлено зміни в генеалогічній структурі вітчизняної частини орловської рисистої породи, зокрема – її звуження за рахунок зникнення трьох ліній за останні два десятиріччя та зменшення частки інших ліній, також визначено тиск найбільш популярних ліній за кількістю продовжувачів та лінійною належністю маточного складу: Пілота, Піона і Барчука.

Ключові слова: **коні, орловська рисиста порода, генеалогічна структура, жеребці-плідники, племінні матки, генеалогічні лінії, суб'єкти племінної справи.**

Орловська рисиста порода коней є третьою за чисельністю в Україні і становить 15,6 % від загального поголів'я племінних коней. Кінні заводи України зробили великий внесок у збереження та удосконалення цієї унікальної породи, однак, останнім часом у вітчизняній частині популяції орловського рисака помітна деградація, виражена у зменшенні активної частини племінного ядра, погіршенні запряжного типу, екстер'єру, роботоздатності, дистанційності молодняку, звуженні генеалогічної структури.

Як показує практика роботи суб'єктів племінної справи, практично усі коневласники використовують досить цінних за результатами оцінки та якістю потомства плідників не достатньо раціонально, навіть якщо вони характеризуються високою роботоздатністю і якістю потомства, отже їх селекційний тиск на породу і формування генеалогічної структури незначні. Разом із тим, інтенсифікація селекційного процесу – необхідна умова збереження породи, у роботі з якою застосовується лише чистопородне розведення і ця інтенсифікація має будуватись на розширенні генеалогічної структури, оцінці лінійних поєднань, розробці ефективних методів добору.

Матеріали та методи досліджень. Дослідження проводили за даними експедиційного обстеження суб'єктів племінної справи, державних племінних книг орловської рисистої породи, каталогів жеребців-плідників та бази даних, сформованої за матеріалами племінного обліку, яка містить усі відомості щодо сучасного племінного складу породи в Україні. У дослід було включено сучасний відтворювальний склад орловської рисистої породи України: 54 жеребці-плідники та 286 племінних маток із 14 суб'єктів племінної справи (табл. 1). Аналіз генеалогічної структури породи здійснювався за належністю жеребців-плідників і маток до генеалогічних ліній. З аналізу було виключено 10 кобил, чотири з яких походили від

жеребців чистокровної верхової породи, решта – мали невизначене або сумнівне походження.

1. Кількість коней орловської рисистої породи, включених у дослід

Суб'єкт племінної справи	Статус	Загальне поголів'я	Жеребців-плідників	Маток
Дібрівський к.з.	КЗ	116	6	40
Запорізький к.з.	КЗ	130	5	35
Лимарівський к.з.	КЗ	52	3	18
Лозівський к.з.	КЗ	73	6	34
К.з. «Шахтар»	КЗ	152	8	44
1-й Сумський к.з.	ПР	40	4	11
СФГ «Універсал»	ПР	19	4	12
ТОВ «Перемога-2003»	ПР	10	2	7
СК «Шаболат»	ПР	40	2	12
ТОВ «Перлина Поділля»	ПР	54	2	6
ПСП «Комишанське»	ПР	99	2	27
ПП «Астейя»	ПР	20	2	16
ТОВ «АПК Магнат»	ПР	23	2	13
ТОВ «Авангард плюс»	ПР	16	2	11
Усього:		844	50	286

Результати досліджень. У результаті досліджень було зафіксовано звуження генеалогічної структури: з відтворювального складу зникли представники ліній Вельбота, Улова та Успєха. Лінійний аналіз показав, що найперспективнішим в Україні є розвиток ліній з найбільшою кількістю продовжувачів: Піона, Пілота і Барчука (табл. 2).

2. Розподіл відтворювального складу по лініях

Лінії	Жеребці-плідники		Матки	
	голів	%	голів	%
Піона	13	24,1	66	23,9
Пілота	13	24,1	76	27,5
Барчука	11	19,5	55	19,9
Ісполнітєльного	4	7,6	22	8,0
Отбоя	3	5,7	6	2,2
Вєтра	3	5,7	9	3,3
Воїна	3	5,7	8	2,8
Болтіка	2	3,8	14	5,1
Проліва	1	1,9	14	5,1
Іппіка	1	1,9	6	2,2
Всього	54	100,0	276	100,0

Лінії Піона і Пілота, як найскороспіліші за жвавістю, отримали найбільшу популярність і в Росії [1-2]. Лінія 9380 Піона, виділена з лінії Отбоя – одна з найчисельніших як в Росії, так і в Україні (24,1 %). Піон, народжений у Дібрівському кінному заводі, його племінна кар'єра проходила в багатьох кінних заводах України (Лимарівський, Дібрівський, Запорізький) та Росії (Московський, Пермський, Хреновський, Чесменський,

Завівалівський, Новотомниківський, Шадринський, Алтайський), де він і залишив чисельне потомство.

У сучасній генеалогічні структурі орловської рисистої породи України лінія Піона представлена нащадками його чотирьох синів (рис. 1), причому найбільше продовжувачів – від 1 ПО Фагота, що має в собі частку крові чистокровної верхової породи.

ПІОН 2.00,1, сір., 1966 (Отклік – Піданніца) нар. у Дібрівському к.з.

1 ПО Фагот 2.02,3, сір., 1980 (м. Фабула)
- **Афган** 2.05,8, гн., 1994 (м. 16259 Альпа)
- **11255 Афоризм** 2.02,1, вор., 1994 (м. 17006 Арабіка)
  - **Байкал** 2.27,2, гн., 2005 (м. Бакалєя)
- **11395 Дельфін** 2.03,5, т.-сір., 1994 (м. 17785 Доброта)
- **Кепфел** 2.06,9, сір., 1994 (м. 17803 Казкова)
- **Фінал** 2.06,5, вор., 1995 (м. 17006 Арабіка)

10293 Блокпост 2.03,2, гн., 1977 (м. 13497 Блокада)
- 10616 Ковбой 2.02,0, руд., 1984 (м. 14151 Крутізна)
  - **Банкет** 2.11,3, р.-чал., 2001 (м. 17747 Баварія)
- 11021 Плейбой 2.03,4, сір., 1990 (м. 17604 Проблема)
  - **Ізотоп** 2.08,4, т.-сір., 1998 (м. 17220 Іспитанная)

10890 Фліпер 2.07, гн., 1979 (м. Флейта)
- **Морфей** 2.07,8, вор., 1990 (м. 17546 Мумія)
  - **Жребій** 2.22,7, руд., 2000 (м. Жертва)
- **11187 Памфлет** 2.07,6, вор., 1991 (м. 17597 Призова)
  - **Іспит** 2.04,1, т.-гн., 1997 (м. 18081 Інфра)

10189 Принцип 2.09,3, сір., 1974 (м. 13006 Планета)
- 11039 Потоп 2.08,7, сір., 1985 (м. 14492 Пєрістая)
  - **Кропот** 2.14,5, сір., 1999 (м. 17830 Крепь)

Рис. 1. Схема розвитку лінії Піона.

За чисельністю продовжувачів однакова з лінією Піона – лінія 3479 Пілота (24,1 %), виділена з лінії Лихача. Пілот використовувався в Татарському та Дібрівському кінному заводі, розвивалася через його синів: Пєрєпєла, Подвіга, Пустка та Птєнца. Лінія Пілота в Україні представлена лише гілкою 8001 Подвіга, переважно нащадками 11030 Приказа (76,9 % представників у лінії) (рис. 2).

ПІЛОТ 2.02,2, 1932 (Гіацинт – Пєночка) Череповецький к.з.

8001 Подвіг 2.08,5, 1952 (м. Дань)

8767 Пєрєпєл 2.09,1, 1961 (м. 8767 Пуля)

9207 Карапет 2.08,2, сір., 1968 (м. 9140 Капарча)

11030 Приказ 2.22, вор., 1985 (м. 17562 Патока)

11229 Фортепіано 2.08,4, т.-гн., 1992 (м. 18341 Феба)

Коріфей 2.04,9, т.-сір., 1998 (м. 18151 Краса)

Крєстовий Поход 2.04,9, гн., 1996 (м. 13 ПО Кавалерія)

Альпако 2.09,1, вор., 1997 (м. 11 ПО Апсни)

Янтарь 2.09,3, т.-сір., 1997 (м. 18357 Я Клянусь)

Композитор 2.04, т.-сір., 1998 (м. Команда)

Фабіано 2.06,8, т.-сір., 1999 (м. 19783 Фіалка)

Експорт 2.08,3, сір., 2000 (м. Ехо)

Опер 2.13,3, гн., 2000 (м. Оттава)

Шиповнік 2.07,8, 2001 (м. Шипшина)

9612 Запас 2.07,4, сір., 1970 (м. 13829 Задорінка)

10986 Казус 2.05, сір., 1985 (м. 15847 Казарка)

Істочнік 2.07, гн., 2001 (м. Істіна)

9247 Красавчік 2.11,2, 1964 (м. 11199 Казна)

10018 Комок 2.08, сір., 1975 (м. 15186 Кераміка)

10619 Крикун 2.05, сір., 1984 (м. 16585 Коломна)

11145 Крик 2.04,8, сір., 1992 (м. 15852 Камєнка)

Рис. 2. Схема розвитку лінії Пілота.

Третя за чисельністю продовжувачів – лінія 52 Барчука (19,5 % представників).

Лінія Барчука виділена з лінії Варміка. В Україні Барчук використовувався у Дібрівському кінному заводі й отримала розвиток через дві гілки – Додиря та Моха. Із гілки Додиря походять два сини Шатра – Шквал і Шалун і два сини Шквала – Падішах і Вершок. З гілки Моха походять Уклон і його два сини – Кулон і Раунд, Кок-Пар із сином Іскромьотним та один із кращих плідників України – Маліновий Звон з сином Бамбіно (рис. 3).

БАРЧУК 2.12,0, гн., 1912 (Барін Молодой – Молнія), нар. у заводі П.М.Романова (нині Чесменський к.з.)

ДОДИРЬ 2.20,1, 1926 (м. Дань)
Горізонт 3.24,1, 1931 (м. Гічка)
Гіт 2.10, 1949 (м. Трєщотка)
Клад 2.11,5, 1957 (м. Карга)
Гік 2.08,8, 1965 (м. Гавань)
Трагік 2.07,1, 1975 (Толока)
Шатьор 2.06,1, 1983 (м. Широта)
Шквал 2.07,6, сір., 1998 (м. Вєчєрінка)
Падішах 2.14,5, т.-с., 2000 (м. Поговорка)
Вершок 2.08,5, сір., 2004 (м. Вєрфь)
Шалун 2.03,8, ч.-сір., 1999 (м. Алгебра)
Мох 2.06,1, 1929 (м. Мурава)
Емігрант 2.28, 1941 (м. Еволюція)
Дєнь 2.07, 1947 (м. Дань)
Запад 2.06,7, 1959 (м. Заїмка)
Бензол 2.06,3, 1972 (м. Бєсподобная)
Кабул 2.06,1, 1985 (м. Кружка)
Уклон 2.04,1, гн., 1996 (м. 16965 Українка)
Кулон 2.04,8, гн., 2002 (м. 19069 Калька)
Раунд 2.03, гн., 2004 (м. Реакція)
Позив 2.07,9, 1976 (м. Пєпєнка)
Кок-Пар 2.17, гн., 1995 (м. 18166 Куніца)
Іскромьотний 2.06,8, вор., 2005 (м. Інфра)
Маліновий Звон 2.06,6, гн., 1995 (м. 18201 Малина)
Бамбіно 2.04,5, гн., 2002 (м. Боярщина)

Рис. 3. Схема розвитку лінії Барчука.

Лінія 8501 Исполнітєльного виділена з лінії Отбоя. Исполнітєльний використовувався у Хреновському та Новотомніковському кінних заводах Росії, його син Причал використовувався у Дібрівському кінному заводі. В Україні лінія представлена чотирма продовжувачами двох гілок – 9758 Приказа, до якої належать 10954 Абатур і його син Агат та 10191 Причала, до якої належать 11207 Поступок і його син Папай (рис. 4).

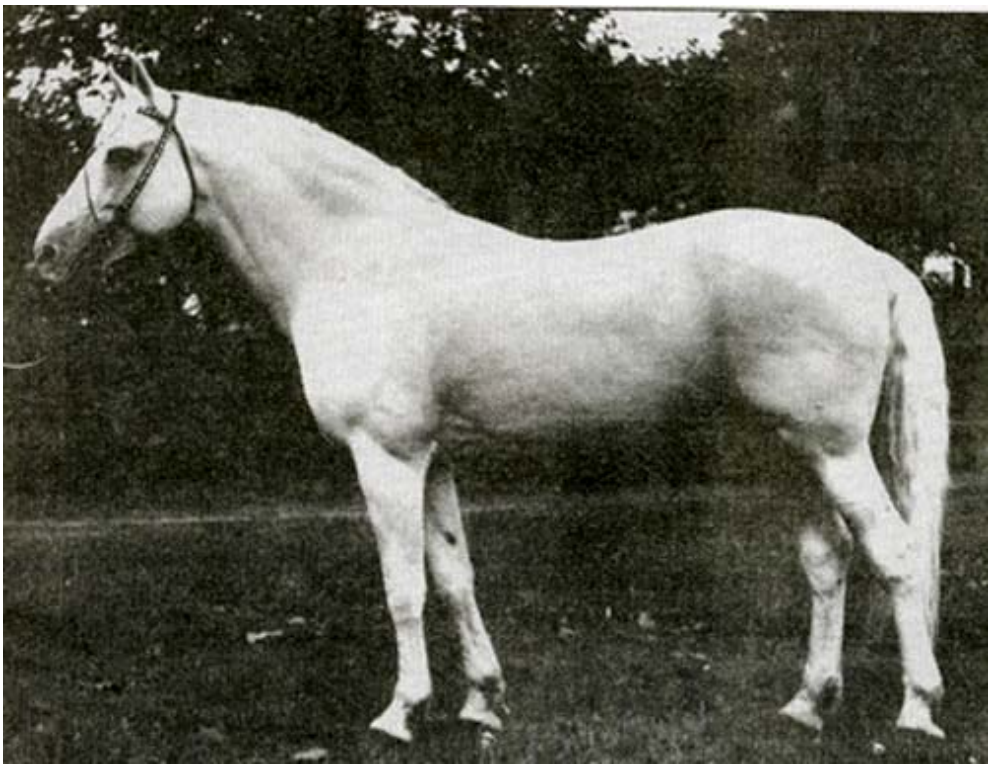

ІСПОЛНІТЄЛЬНИЙ 2.09,2, сір., 1960 (Лабрадор – Інкубація) нар. у Хреновському к.з.

9758 Приказ 2.04, сір., 1968 (м. 11628 Пєрєбєжка)
10290 Біполяр 2.06,2, сір., 1980 (м. 12058 Бріліантка)
10954 Абатур 2.07,9, вор., 1989 (м. 17006 Арабіка)
Агат 2.36,9, 1996 (м. 17742 Арапка)
10191 Причал 2.05,5, сір., 1975 (м. 13120 Пума)
11207 Поступок 2.06,8, сір., 1989 (м. 17149 Порфіра)
Папай 2.05,6, гн., 2003 (м. Планета)

Рис. 5. Схема розвитку лінії Исполнітєльного.

По три плідники (відповідно по 5,7 %) належать до ліній Отбоя, Вєтра і Воїна.

Лінія Отбоя, виділена з лінії Ловчєго. В Україні свого часу використовували нащадків Отбоя – Полюс, Ліпєцк (у Запорізькому кінному заводі) та Отклік (у Дібрівському кінному заводі).

У сучасному складі плідників лінія Отбоя представлена трьома синами 11002 Метопа (9732 Персід – 16754 Мисль), які походять, таким чином, від гілки сина Отбоя - 6616 Корсара (рис. 6).

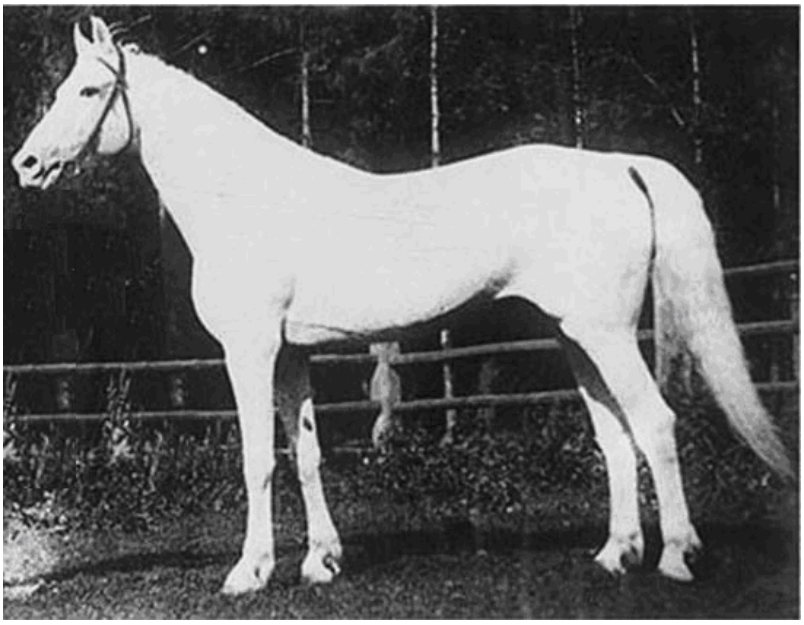

ОТБОЙ 2.14,1, сір., 1934 (Бурелом – Опора) нар. у Новотомніковському к.з.
│ 6616 Корсар 2.08,4, 1946 (м. Колоністка)
8477 Івняк 2.07,4, 1957 (м. 9036 Ілюмінація)
9732 Персід 2.04,6, сір., 1968 (м. 12994 Перкусія)
11002 Метоп 2.04,9, сір., 1986 (м. 16754 Мисль)
Замах 2.09, сір., 1998 (м. Зебуніссо)
Ібрагім 2.05,6, сір., 2000 (м. 19377 Іва)
Командор 2.12,8, сір., 2000 (м. Команда)
Рис. 6. Схема розвитку лінії Отбоя.

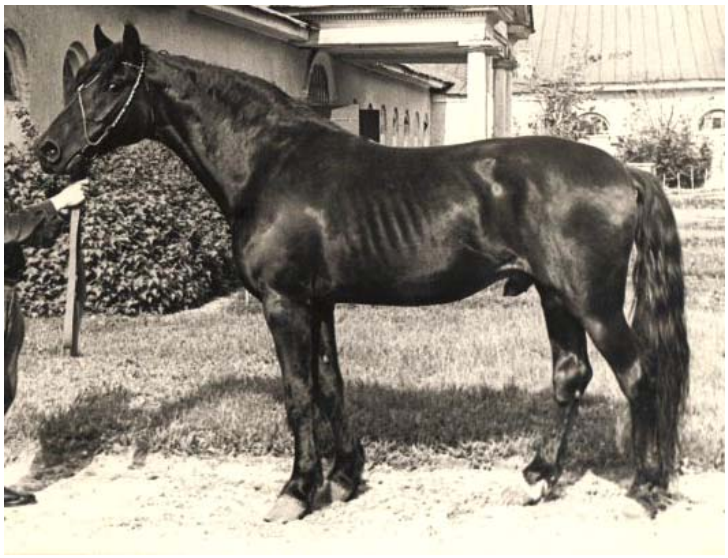

Лінія 4182 Вєтра, виділена з лінії Зеніта. Вітер народжений у Дібрівському кінному заводі, крім Дібрівського, використовувався у російських заводах – Хреновського і Чесменського. В Україні представлена 11476 Полонезом і двома його синами – Рапсом і Фліпом, що походять від гілки 6301 Вспильчівого (рис. 7).

ВЄТЄР 2.10,7, гн., 1939 (Бубєнчік – Вітрогонка) нар. у Дібрівському к.з.
│ 6301 Вспильчівий 2.06,5, 1949 (м. 4459 Пилінка)
9687 Люмінал 2.08,0, вор., 1965 (м. 11411 Ліквідація)
10994 Ліловий 2.09,7, сір., 1984 (м. 16671 Лібералка)
11476 Полонез 2.07,2, вор., 1994 (м. 18262 Подруга)
Рапс 2.17,5, сір., 2004 (м. Коста-Ріка)
Фліп 2.12, вор., 2004 (м. 18341 Феба)
Рис. 7. Схема розвитку лінії Вєтра.

Лінія 185 Воїна виділена з лінії Лєтучєго і отримала розвиток в Україні через єдиного сина Воїна – Посла. Сам Воїн використовувався у Дібрівському кінному заводі. Сьогодні лінія Воїна-Посла представлена трьома жеребцями, що походять від гілки Ріона (рис. 8) – одним сином 11234 Василіска (Автор) і двома синами 11155 Лукомора (Пльос та Іл). Автор народжений у Дібрівському кінному заводі, Іл імпортований з Росії (Алтайський кінний завод), того ж заводу Пльос, від якого використовується спермопродукція.

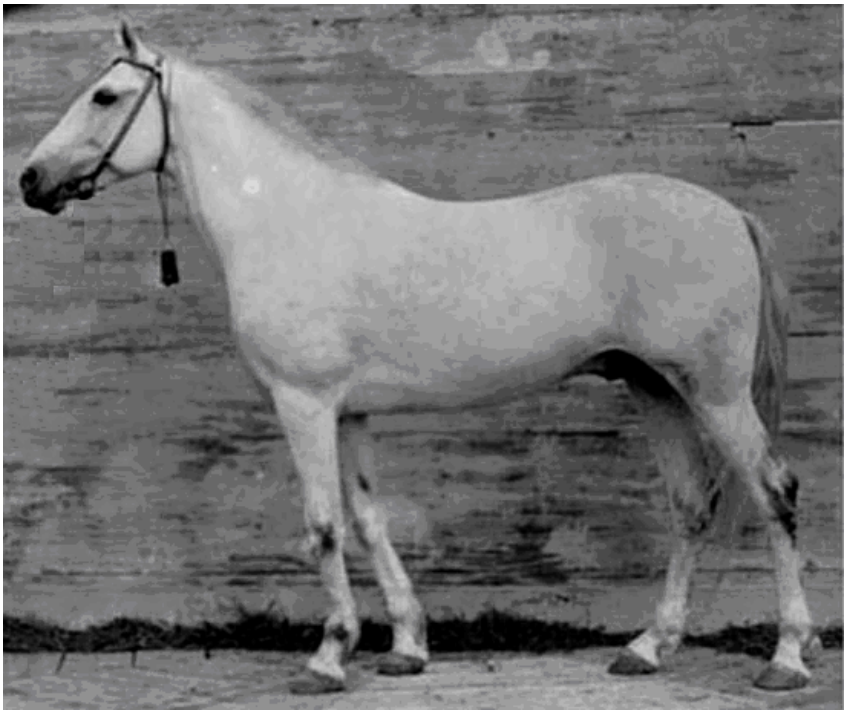

ВОЇН 4.36,0, сір., 1918 (Птєнєц – Война) нар. у заводі Стаховича
ПОСОЛ
Ріон 2.05,1, 1948 (м. Роковая)
8067 Самородок 2.07,2, 1955 (м. Саломея)
9433 Риск 2.06,7, 1967 (м. 13138 Расплата)
10569 Сєвєр 2.06,4, гн., 1978 (м. 13178 Сказка)
11234 Василіск 2.24,4, гн., 1984 (м. 14996 Вологда)
Автор 2.07, т.-сір., 2000 (м. 17742 Арапка)
10947 Картьожнік 2.07,9, ч.-сір., 1983 (м. 16573 Княжна)
11155 Лукомор 2.07, гн., 1993 (м. 17237 Лаплата)
Пльос, руд., 1999 (м. 16823 Пєрєправа II)
Іл 2.10, гн., 2001 (м. 17911 Іванна)

Рис. 8. Схема розвитку лінії Воїна.

Лінія 8262 Болтіка, виділена з лінії Улова. Сам Болтік використовувався у Тульському кінному заводі, кращими продовжувачами його лінії стали сини: Забєг II, Виборг, Кубік, Хорог, Храбруй. Тоді як у Росії за чисельністю плідників лінія Болтіка займає третю позицію, в Україні вона не одержала такої популярності. Лінія Болтіка представлена в Україні усього двома жеребцями, що походять від двох гілок: Делікатний гілки Кубіка і Арарат гілки Тюрбана (рис. 9).

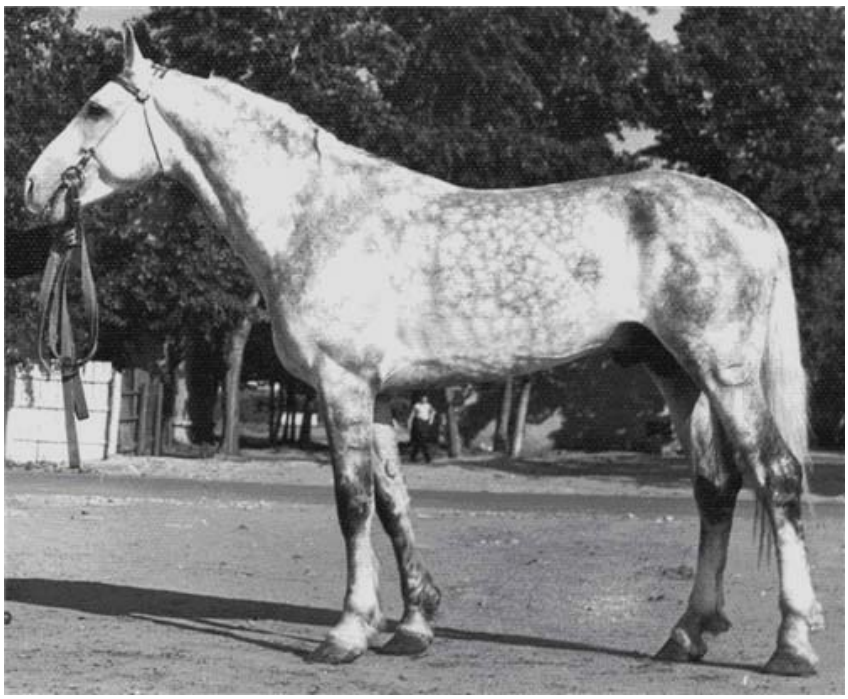

БОЛТІК 2.09,6, сір., 1958 (Увєрєнний – Бєсєда) нар. у Фрунзенському к.з.

10027 Кубік 2.04, сір., 1969 (м. 12663 Крєпость)
10639 Клінок (Каток) 2.03,8, гн., 1983 (м. 15195 Класіка)
Делікатний 2.17, сір., 1992 (м. 16408 Дамба)
10920 Тюрбан 2.07, сір., 1974 (м. 13255 Трущоба)
11219 Романтік 2.09,3, сір., 1992 (м. 16909 Рукавичка)
Арарат 2.12, сір., 2001 (м. 18721 Албанія)

Рис. 9. Схема розвитку лінії Болтіка.

По одному жеребцю представляють лінії Іппіка та Проліва.

До наймолодшої в породі лінії 10612 Іппіка належить його син - гнідий Батист 2.07,3, 1999 року народження (м. 18389 Блажь), імпортований з Росії (народжений в Алтайському кінному заводі) і який використовується в кінному заводі «Шахтар».

Лінія 5686 Проліва виділена з лінії Варміка, має російське походження. Ще нещодавно одна з найбільш розповсюджених у сучасному племінному складі Росії лінія Проліва представлена всього кількома плідниками. До лінії Проліва в Україні належить єдиний жеребець - народжений у Лозівському кінному заводі гнідий Флоріано 2.06,4, 1998 року народження (м. 18341 Феба), який походить від гілки Квадрата. Схема його походження представлена на рис. 10.

У російських кінних заводах лінія Піона також представлена найбільшою кількістю плідників, їх частка становить 23,5 % [3]. Друга і третя за чисельністю плідників – лінії Проліва (15,2 %) і Пілота (12,1 %).

По 10 відсотків плідників представляють лінії Болтіка і Отбоя, інші – менш чисельні.

ПРОЛІВ 2.11,2, вор., 1940 (Вєтєрок – Плотіна), нар. у Пермському к.з.
│Квадрат 2.08,1→8573 Кредит 2.11→9016 Боксьор 2.09,8→
→9963 Звонок 2.06,5→10800 Лозунг 2.06,2→**Флоріано** 2.06,4

Рис. 10. Схема походження Флоріано лінії Проліва.

Розподіл маточного складу за генеалогічними лініями відбувається згідно з розподілом жеребців-плідників. Найбільша кількість племінних маток вітчизняної частини орловської рисистої породи також належать до ліній Пілота (27,5 %), Піона (23,9 %) та Барчука (19,9 %). До лінії Ісполнітєльного належать 8,0 % маток, по 5,1 % – до ліній Проліва і Болтіка, інші лінії (Ватра, Воїна, Іппіка, Отбоя) представляють від 3,3 до 2,2 % кобил.

Встановлено, що лінійна структура маточного складу орловської рисистої породи в Україні за останні 20 років змінилась, що пояснюється інтенсивністю використанням плідників відповідних ліній. Так, у 1990 році найбільша кількість кобил належала до лінії Вєтра (21,4 %), у 2000 році – її частка зменшилася до 10,6 %, у сучасному маточному складі кобил цієї лінії залишилось 3,3 %. Відповідно до скорочення ліній Вєтра, Отбоя та інших, збільшувалась частка кобил ліній Пілота, Піона, Барчука, Ісполнітєльного (рис. 11). Аналогічна ситуація в генеалогічній структурі породи в російських кінних заводах – подовжене використання там жеребців-плідників ліній Отбоя, Пілота, Проліва і Болтіка призвело до того, що представниці маточного складу цих ліній становлять більше ніж половину всього поголів'я [3]. Так, частка кобил, що належать до лінії Піона становить 24,7 %, Пілота – 15,4 %, Проліва – 13,0 % і Болтіка – 9,9 %.

%

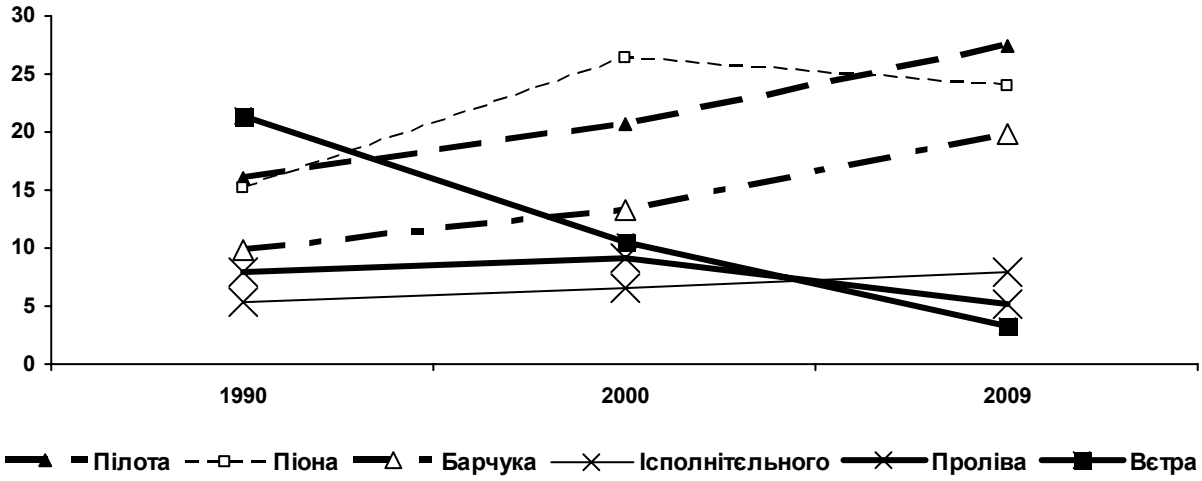

Рис. 11. Динаміка генеалогічних ліній маточного складу орловської рисистої породи в Україні.

Висновки:

1. Враховуючи тиск провідних ліній Піона, Пілота, Барчука, частка яких за чисельністю продовжувачів становить 67,7 % у найближчі роки вбачається перспектива збільшення кількості жеребців-плідників і маток цих ліній, що призведе до значного звуження генеалогічної структури вітчизняної частини орловської рисистої породи.

2. Звуження генеалогічної структури породи призведе до обмеження селекційного процесу та подальшої інбредної депресії. Відродження менш популярних ліній можливе за умови виділення кращих жеребців вітчизняного походження та придбання жеребців російської селекції.

Бібліографічний список

1. Рождественская Г.А. Орловский рысак /Г.А.Рождественская. – Москва: Акваріум , 2003. – 160 с.

2. Линии орловской рысистой породы в XX веке /[Г.А. Рождественская, Г.В. Калинкина, Д.Э. Подобаева, В.В. Крешихина]. –ВНИИК, 2001. – 326 с.

3. Государственная книга племенных лошадей орловской рысистой породы. – Т.XXXIII-XXXIV. – ВНИИК. – 2005. – 670 с.

СОВРЕМЕННАЯ ЛИНЕЙНАЯ СТРУКТУРА ОРЛОВСКОЙ РЫСИСТОЙ ПОРОДЫ В УКРАИНЕ

Ткачева И.В., Институт животноводства УААН

В статье освещено современное состояние орловской рысистой породы в Украине: количество племенного поголовья, количество субъектов племенного дела, современная генеалогическая структура породы. По материалам базы данных проанализировано происхождение жеребцов-производителей и племенных маток, их принадлежность к генеалогическим линиям. Установлены изменения в генеалогической отечественной части орловской рысистой породы, а именно ее сужение за счет исчезновения трех линий за последние два десятилетия и уменьшения доли других линий, также определено давление наиболее популярных линий по количеству продолжателей и линейной принадлежности маточного состава: Пилота, Пиона, Барчука.

Ключевые слова: лошади, орловская рысистая порода, генеалогическая структура, жеребцы-производители, племенные матки, генеалогические линии, субъекты племенного дела.

MODERN LINEAR STRUCTURE OF ORLOV TROTTER IN UKRAINE

Tkachova I.V., Institute of animal sciences of the UAAS

The modern state of Orlov trotter in Ukraine is lighted up in the article: amount of pedigree total number of livestock, amount of subjects of pedigree business, modern genealogical structure of breed. On materials of database the origin of stallions-producers and pedigree uteruses, their belonging, to the genealogical lines is analyses. The changes in genealogical domestic part of Orlov trotter are set, namely its narrowing due to disappearance of three lines for the last two decades and diminishment of stake of other lines, pressure of the most popular lines on the amount of continuers and linear belonging of uterine composition is also certain: Pilot, Pion, Barchuk.

Keywords: horses, Orlov trotter, genealogical structure, stallions, mares, genealogical lines, subjects of pedigree business.

УДК 636.1.082:631.15

VERIFICATION OF THE ACCURACY OF DESCRIPTIVE CHARACTERIZATION METHOD IN ESTIMATION OF PUREBRED ARABIAN HORSES AS A RESEARCH METHOD

Рецензенти: канд. с.-г. наук Россоха В.І.; канд. с.-г. наук Ткачова І.В.

Jackowski Maciej, Bartmańska Katarzyna
University of Information Technology and Management In Rzeszow

This article highlights the experimental research results on the descriptive method accuracy verification via the purebred Arabian horses estimation. The tested purebred Arabian horses group was evaluated for the above-mentioned purpose. The descriptive method presumed to be inaccurate and replicate. The significance test was fulfilled. The significant difference was observed in the adult horses. The race-connected neck and trunk characteristics were identified. Confidence coefficient was computed for complete analysis execution of exterior and trot races results evaluation of the purebred Arabian horses. The difference grades proved to be dependent on developmental rate of the individual animal. Developmental rate of the individual animal is stipulated by the mare pregnancy. The descriptive method considered to be implemented by the complete analysis execution.

Key words: **horses, Arabian horses, method, estimation, traits, National Stud Farms, descriptive characterization.**

The purebred Arabian horses, besides the Thoroughbred horses belong to the most popular horse breeds all over the world. Besides still growing interest in using them in sport (mostly long distance rallies), and still high level of interest in their races, again there are more and more places where they are bred for their beauty, as they are most beautiful horses of the world [1, 13].

The purebred Arabian horses and the Thoroughbred horses are two most often examined for a science research horse breeds. Those examinations apply to all the aspects interested from either veterinary's or horse-breeders' point of view [Kulisa i wsp.2004]. Lot of researches apply to the method of descriptive characterization and scoring system in estimation of this breed's horses [2-6, 13]. Also the notes value collected thru using descriptive characterization and scoring